

Karttapalvelun käyttöohjeet

Sisällysluettelo

1 Yleistä	2
Yleiskuvaus.....	2
Palvelun tekniset vaatimukset.....	2
Käyttäjien tunnistaminen ja käyttöoikeudet.....	2
Käytön aloitus ja kartalla liikkuminen.....	2
Karttatyökalut	3
2 Haku.....	3
Toiminnallisuuden yleiskuvaus	3
Sanahaku.....	4
Laajennettu haku.....	5
Haun tulokset	6
Reittihaku.....	8
3 Aineistot.....	9
Yleiskuvaus.....	9
Karttojen näyttäminen.....	10
Kohteiden näkyminen kartalla	10
Kohteiden tiedot.....	10
4 Kartalla nyt & lähestymiskartta	11
Toiminnallisuuden yleiskuvaus	11
Lähestymiskartta.....	12
5 Karttatoiminnot	13
Yleiskuvaus toiminnoista.....	13

1 Yleistä

Yleiskuvaus

Sitowisen SpatialWeb-tekniikalla toteutettu karttapalvelu tarjoaa interaktiivisen tavan käyttää karttaa ja tarkastella kohteita. Palvelussa voi liikkua vapaasti eri karttaikkunoiden ja hakutoimintojen välillä, vaihtaa kartta-aineistoa, vaikuttaa kartalla näkyviin tietoihin sekä käyttää erilaisia karttatoimintoja.

Palvelun tekniset vaatimukset

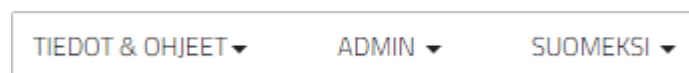
Palvelu on testattu toimivaksi seuraavilla selaimilla: Chrome, Firefox, Internet Explorer 11 ja Apple Safari. Selaimessa tulee olla JavaScript päällä ja evästeiden käytön tulee olla sallittu. Palvelu toimii ilman liitännäisiä kuten Java-virtuaalikonetta.

Käyttäjien tunnistaminen ja käyttöoikeudet

Palvelussa näytettävien eri aineistojen ja toimintojen määrä riippuu käyttäjän käyttöoikeuksista. Palvelusta voi olla eri laajuisia versioita maksulliseen tai viranomaiskäyttöön. **Osa tässä käyttöohjeessa kuvatuista toiminnoista ei välttämättä ole kaikkien käyttäjien käytettävissä.**

Palveluun kirjautuminen vaatii käyttäjätunnuksen ja salasanan. Palveluun kirjaututaan kirjautumissivulla syöttämällä käyttäjätunnus ja salasana niille osoitettuihin kenttiin.

Jos käyttäjä on kirjautunut palveluun, käyttäjänimi näkyy sivun oikeassa yläkulmassa Tiedot & Ohjeet -valikon oikealla puolella.

Käytön aloitus ja kartalla liikkuminen

Palvelun käytön voi aloittaa valitsemalla kohdeaineistot sivun vasemman reunan valikosta (Aineistot) tai hakemalla haluttua kohdetta hakutoiminnolla (Haku). Aloitusnäkyymään voi palata napsauttamalla sivun vasemmassa yläkulmassa olevaa oikeanpuoleista logoa. Kunnan tai kaupungin kotisivulle pääsee napsauttamalla sivun vasemmassa yläkulmassa olevaa vasemmanpuoleista logoa.

Pääkartalla liikutaan raahaamalla karttaa hiiren avulla. Karttaa raahataan pitämällä hiiren vasen painike painettuna ja vetämällä karttaa haluttuun suuntaan. Karttaikkunan kohdistusta voi vaihtaa myös napsauttamalla uutta sijaintia sivun oikeassa alakulmassa olevasta lähestymiskartasta.

Karttatyökalut

2D-karttanäkymän oikeasta yläkulmasta löytyvät lähennys- ja loitonuspainikkeet, kiekko, jolla karttaa voi kääntää eri ilmansuuntiin, nk. oletustilan palautuspainike sekä näkymän valitsin (liukukytin). **3D-karttanäkymässä** on näiden lisäksi käytettävissä kartan kallistuspainikkeet.

Karttaa lähennetään pluspainikkeella ja loitonnetaan miinuspainikkeella. 2D-karttanäkymässä karttaikkunaa voi lähentää haluttuun kohteeseen myös hiiren kaksoisnapsautuksella. Lisäksi molemmissa näkymissä karttaa saa lähennettyä rullahiirellä vierittämällä hiiren rullaa eteenpäin ja loitonnettua vierittämällä hiiren rullaa taaksepäin.

Kiekon avulla karttaa voi kääntää eri ilmansuuntiin viemällä hiiren kohdistin kiekossa olevan N-kirjaimen päälle, pitämällä hiiren vasen painike painettuna ja kääntämällä kiekkoa haluttuun suuntaan. N-kirjain osoittaa aina pohjoista ilmansuuntaa. Nk. palautuspainiketta napsauttamalla kartta voidaan palauttaa oletusasentoon.

Näkymän valitsinta napsauttamalla voidaan liikkua 2D- ja 3D-karttanäkymien välillä.

3D-näkymän kallistuspainikkeilla karttaa voidaan kallistaa eteen- ja taaksepäin.

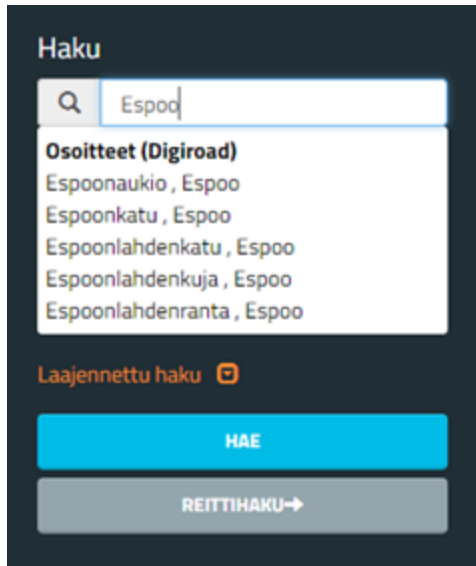
2 Haku

Toiminnallisuuden yleiskuvaus

Hakutoiminnolla voi hakea palvelussa olevia kohteita. Hakuun pääsee sivun vasemman reunan valikosta (Haku). Haun voi tehdä sanahakuna, laajennettuna hakuna tai reittihakuna. Haettavissa kohteissa on palvelu- ja käyttäjäprofiilikohtaisia eroja.

Sanahaku

Kirjoita tyhjään hakukenttään haettavan kohteen osoite (tai muu hakusana*). Haku hakee kohteen nimeä annettujen merkkien perusteella. Haussa toimii ennakoiva tekstihaku eli hakukenttä tarjoaa valmiita, kirjoittamaasi sanaa vastaavia palvelussa olevia kohteita. Hakukenttään on kirjoitettava vähintään kolme (3) merkkiä.

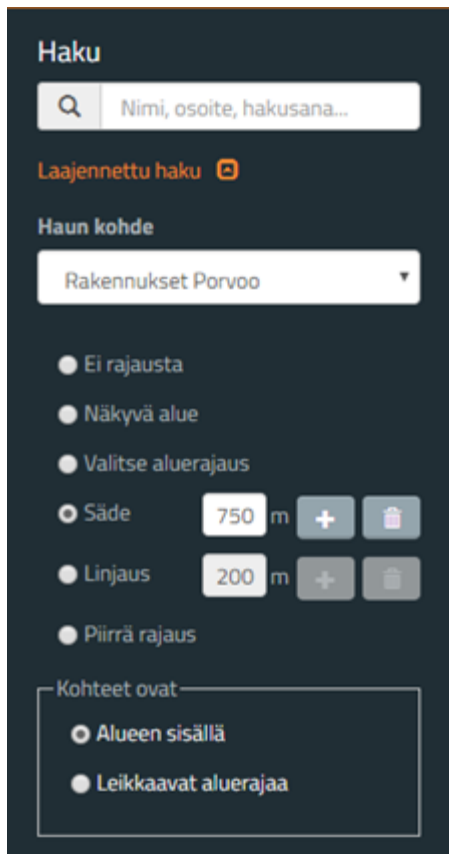
The image shows a search interface on a dark background. At the top, the word "Haku" is displayed. Below it is a search input field containing the text "Espoo". A dropdown menu is open, showing a list of suggestions under the heading "Osoitteet (Digiroad)". The suggestions are: "Espoonaukio, Espoo", "Espoonkatu, Espoo", "Espoonlahdenkatu, Espoo", "Espoonlahdenkuja, Espoo", and "Espoonlahdenranta, Espoo". Below the suggestions, there is a link "Laajennettu haku" with a magnifying glass icon. At the bottom, there are two buttons: a blue button labeled "HAE" and a grey button labeled "REITTIHAKU" with a right-pointing arrow.

Käynnistä haku napsauttamalla Hae-painiketta tai painamalla näppäimistön Enter-näppäintä.

*Osoitteen lisäksi muita hakusanoja voivat olla mm. paikannimi, kaupunginosa, palvelukohde, kiinteistötunnus, rakennuksen nimi tai rakennustunnus.

Laajennettu haku

Napsauta hakuikkunassa punaista Laajennettu haku -tekstiä, jolloin hakukentät avautuvat. Valitse pudotusvalikosta (Haun kohde) haettava tieto. Tarkenna hakuehtoja käytettävissä olevien hakukenttien avulla.

The screenshot shows a search interface with the following elements:

- Haku** (Search) header
- Search input field:
- Laajennettu haku** (Advanced search) button
- Haun kohde** (Search target) dropdown menu:
- Radio button options for search criteria:
 - Ei rajausta
 - Näkyvä alue
 - Valitse aluerajaus
 - Säde (750 m) with + and - buttons
 - Linjaus (200 m) with + and - buttons
 - Piirrä rajaus
- Kohteet ovat** (Targets are) section with a dropdown menu:
 - Alueen sisällä
 - Leikkaavat aluerajaa

Valitse yksi seuraavista vaihtoehdoista hakualueen rajaamiseen:

1. Ei rajausta
2. Näkyvä alue
3. Valitse aluerajaus
 - o Aluemaisista kohteista on ensin valittava aluerajaus tai -rajaukset.
 - o Valitse haluamasi aluerajaus kartalta hiirellä.
 - o Jos kartalla on päällekkäin useita kohteita, näkyviin tulee pudotusvalikko, josta voit valita haluamasi kohteen. Pitämällä hiiren oikea painike painettuna voit piirtää nelikulmion, joka maalaa ja siten valitsee halutulta alueelta kaikki aluemaiset kohteet.

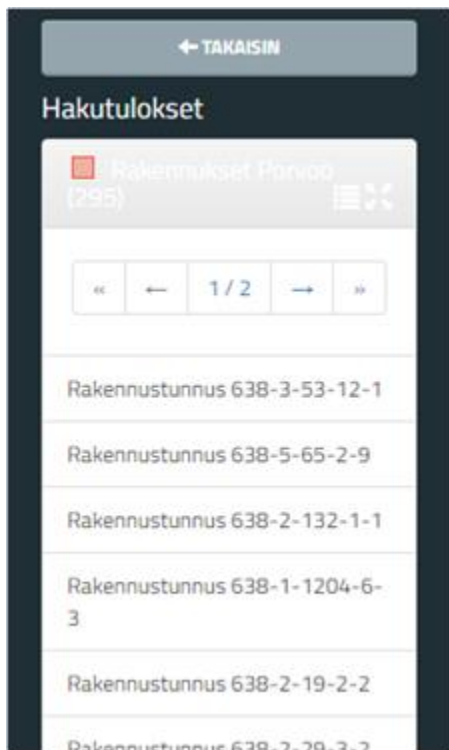
4. Säde
 - Syötä kenttään haluamasi säde ja napsauta kartalle haun keskikohta.
5. Linjaus
 - Syötä kenttään haluamasi linjauksen halkaisija ja napsauttele linjauksen kulmapisteet kartalle.
6. Piirrä rajaus
 - Napsauttele rajauksen reunapisteet kartalle.

Valitse lopuksi, ovatko haun kohteet hakualueen sisällä vai leikkaavatko ne hakualueen rajaa.

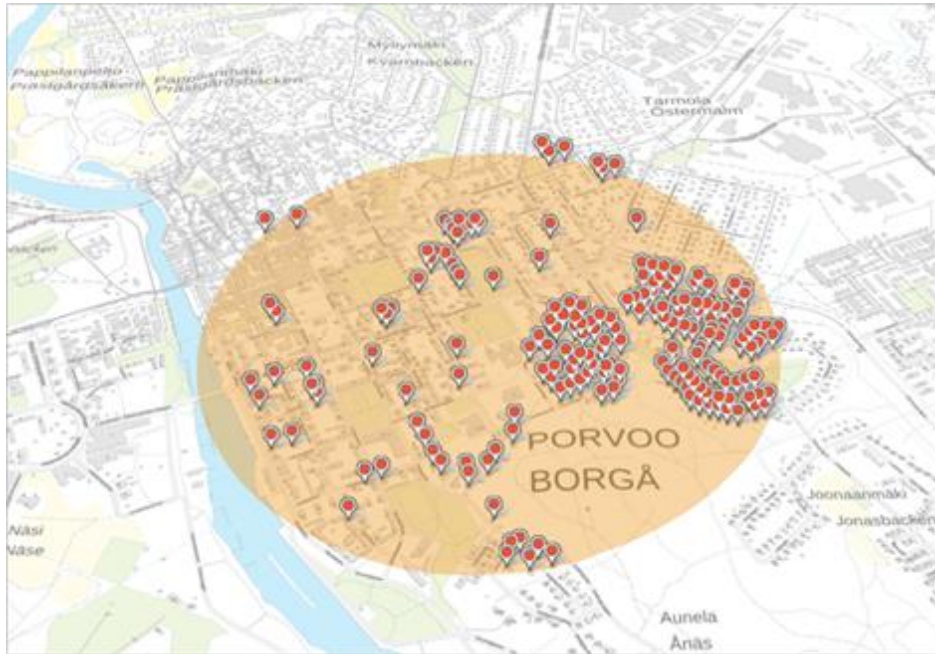
Käynnistä haku napsauttamalla Hae-painiketta.

Haun tulokset

Hakutulokset aukeavat listana karttanäkymän vasempaan reunaan. Haku palauttaa löytyneet kohteet kohdeluokkiin luokiteltuina. Lisäksi hakutulokset näytetään karttaikkunassa.

Kun napsautat kohdetta listalta, karttanäkymä siirtyy hakukohteen alueelle. Kun napsautat kohteen symbolia kartalla, saat näkyviin kohteen tiedot. Jos kartalla on päällekkäin useita kohteita, kartalle tulee näkyviin pudotusvalikko, josta voi valita halutun kohteen.

Kun napsautat hakutulostilan nimen oikealla puolella olevaa taulukkosymbolia (Datanäkymä), haun tulokset avautuvat sivun alareunassa uuteen ikkunaan taulukkomuotoisena datanäkymänä.

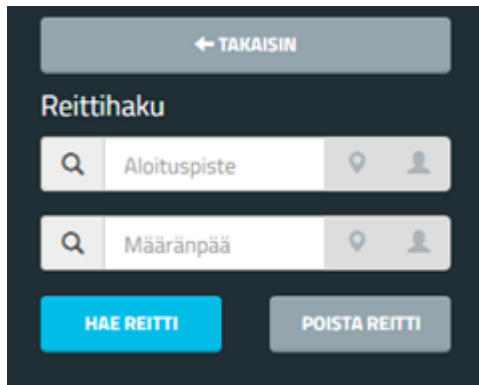
Datanäkymästä saat kohteen näkyviin kartalle napsauttamalla hakutuloksen vasemmalla puolella olevaa Näytä-painiketta. Voit viedä hakutulokset tiedostoon valitsemalla ensin ikkunan oikeassa alakulmassa olevasta valikosta haluamasi tiedostomuodon ja sen jälkeen napsauttamalla Lataa-painiketta.

Reittihaku

Reittihaualla voi hakea reittiä kahden karttapisteen välillä. Karttapiste voi olla osoite, kartalta valittu sijainti tai käyttäjän nykyinen sijainti, ja haun voi suorittaa näiden eri yhdistelmille.

Reittihakuun pääsee napsauttamalla hakuikkunassa olevaa Reittihaku-painiketta. Tämän jälkeen annetaan lähtöpiste (Aloituspiste) ja kohdepiste (Määränpää) niille tarkoitettuihin kenttiin ja napsautetaan Hae reitti -painiketta.

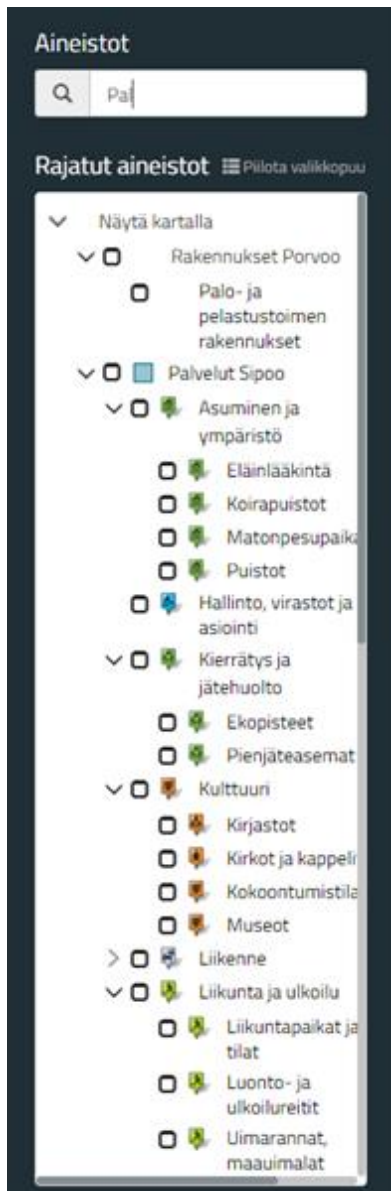
Reitti piirtyy kartalle punaisena viivana.

3 Aineistot

Yleiskuvaus

Palvelussa käytettävissä olevat kartta-aineistot ja kohdeluokat saa näkyviin sivun vasemman reunan valikosta (Aineistot).

Aineistonäkymää voidaan rajata syöttämällä jokin hakusana, esim. osa halutun aineiston nimestä, Rajaa aineistoja -kenttään. Lisäksi näkymää voidaan muokata Piilota valikkopuu- ja Näytä valikkopuu -toiminnoilla.

Karttojen näyttäminen

Karttaluokka avataan napsauttamalla karttaluokan vasemmalla puolella olevaa nuolta.

Palvelussa näytettävä taustakartta voidaan valita napsauttamalla kartan nimeä listalla tai napsauttamalla valintamerkki halutun aineiston edessä olevaan valintaruutuun. Karttoja voi katsella päällekkäin valitsemalla useita karttatasoja samanaikaisesti. Valinnan poistaminen karttatason edestä poistaa karttatason karttaikkunasta.

Kohteiden näkyminen kartalla

Palvelussa näytettävä kohdeluokka voidaan valita napsauttamalla kohdeluokan nimeä listalla tai napsauttamalla valintamerkki halutun aineiston edessä olevaan valintaruutuun. Aineistoja voi katsella päällekkäin valitsemalla useita kohdeluokkia samanaikaisesti. Valinnan poistaminen kohdeluokan edestä poistaa kohteet kartalta.

Kohteiden tiedot

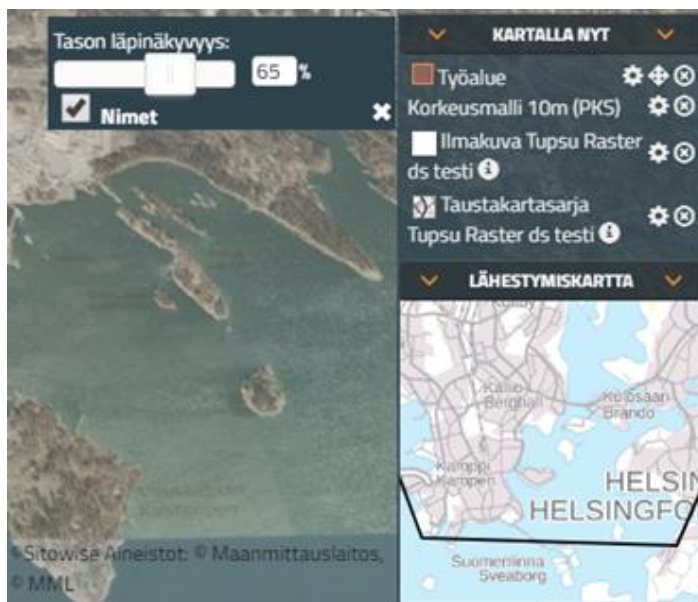
Kohteen tiedot saa näkyviin viemällä hiiren kohdistimen kohteen symbolin päälle kartalla.

Kohteen tarkat tiedot saa näkyviin napsauttamalla kohteen symbolia kartalla. Jos kartalla on päällekkäin useita kohteita, näkyviin tulee valikko, josta voidaan valita haluttu kohde.

4 Kartalla nyt & lähestymiskartta

Toiminnallisuuden yleiskuvaus

Sivun oikeassa alakulmassa on Kartalla nyt -ikkuna, jossa on lueteltu tasoina kaikki valittuina olevat pohjakartat ja aineistot. Ikkunassa voidaan muokata tasojen järjestystä ja poistaa tasoja. Lisäksi voidaan muokata tasojen läpinäkyvyyttä, asettaa näkyviin tason kohteiden nimet, kohdistaa karttanäkymä haluttuun tasoon sekä tarkastella tasojen tarkempia tietoja (ei käytettävissä kaikilla tasoina).

Listalla viimeisenä oleva pohjakartta tai aineisto on karttanäkymässä alimmaisena. Tasojen järjestystä voi vaihtaa vetämällä tasoja hiirellä ylemmäs tai alemmas listalla. Halutun tason voi poistaa karttaikkunasta napsauttamalla tason nimen perässä olevaa ruksia (Poista).

Tason asetukset avataan napsauttamalla tason nimen perässä olevaan ratasta (Tason asetukset).

Tason läpinäkyvyyttä voi säädellä vetämällä liukusäädintä hiirellä vasemmalle tai oikealle tai syöttämällä haluttu arvo liukusäätimen oikealla puolella olevaan kenttään. Kentässä näkyy tason peittävyys prosentteina (0 % = himmein ja 100 % = peittävin). Kohteiden nimet saa näkyviin napsauttamalla valintamerkki liukusäätimen alla olevaan valintaruutuun (Nimet).

Karttanäkymä voidaan kohdistaa haluttuun tasoon napsauttamalla tason nimen perässä olevaa vinoneliötä (Sovita näkymä tasoon). Tällöin kartta keskittyy automaattisesti siten, että kaikki tason kohteet näkyvät karttanäkymän keskellä.

Joidenkin tasojen nimen perässä on i-kirjain (Tiedot), jota napsauttamalla voidaan tarkastella tason tarkempia tietoja. Tiedot avautuvat uuteen ikkunaan.

Lähestymiskartta

Karttanäkymän oikeassa alakulmassa Kartalla nyt -ikkunan alla on lähestymiskartta, jonka näkyvä vastaa käytössä olevaa pohjakarttaa pienessä mittakaavassa. Lähestymiskartalla näytetään punainen valintakehys, jota siirtämällä ja napsauttamalla voidaan kohdistaa karttanäkymä eri kohtiin pohjakarttaa.

Valintakehyksen koko muuttuu karttaa lähennettäessä ja loitonnettaessa. Mitä lähempänä karttaa ollaan, sitä pienempi valintakehys on, ja vastaavasti mitä kauemmas kartalta mennään, sitä suuremmaksi valintakehys kasvaa.

5 Karttatoiminnot

Yleiskuvaus toiminnoista

Karttatoimintojen avulla voi käsitellä karttoja ja muokata niiden esitystapaa. Seuraavat karttatoiminnot löytyvät karttanäkymän yläreunasta:

- Aloitusnäkyvä
- Himmennä
- Mittaa
- Nimet
- Sovita näkyvä
- Koordinaattityökalu
- Kartta-asetukset
- Oma sijainti
- Aikajana
- (Avaa Teemakartan asetukset).

Muut toiminnot löytyvät sivun vasemman reunan valikosta:

- Haku (ks. luku 2)
- Aineistot (ks. luku 3)
- Vie, jaa
- Tulosta
- Lataa
- Minun karttani.

Aloitusnäkyvä

Toiminnon avulla voidaan palauttaa kartta aloitusnäkyväksi (oletussijainti).

Himmennä

Toiminto himmentää pohjakartan tai -kartat, jolloin päällä olevat kohteet korostuvat.

Mittaa

Valitse haluamasi vaihtoehto.

1. Reitin pituus
 - Napsauta hiirellä kartalle piste, josta mittaus aloitetaan.
 - Napsauta hiirellä kartalle mitattavan reitin kulmapisteet. Reitti näkyy kartalla keltaisena viivana.

- Voit perua edellisen kulmapisteen napsauttamalla Poista viimeisin piste -painiketta.
- Voit poistaa minkä tahansa kulmapisteen viemällä hiiren kohdistimen pisteen päälle ja napsauttamalla hiiren vasenta painiketta.
- Voit lisätä kulmapisteiden väliin uuden kulmapisteen napsauttamalla reittiviivaa.
- Voit siirtää kulmapisteitä hiirellä vetämällä.
- Lopeta mittaus hiiren kaksoisnapsautuksella. Kulmapisteiden välinen matka näkyy ruudulla metreinä. Aloituspisteestä mitatun matkan kokonaispituus näytetään (kilo)metreinä.
- Vie mittaus tasoksi napsauttamalla Vie tasoksi -painiketta. Tarkastele mitatun reitin tietoja napsauttamalla Raportti-painiketta. Mittaa karttakohteita napsauttamalla Mittaa karttakohteita -painiketta ja valitsemalla tasoksi viety mittaus kartalta (ks. kohta 3).
- Sulje mittaus napsauttamalla Lopeta mittaus -painiketta.

2. Alueen pinta-ala

- Napsauta kartalle alueen reunapisteet. Lopeta piirtäminen hiiren kaksoisnapsautuksella.
- Voit perua edellisen reunapisteen viemällä hiiren kohdistimen pisteen päälle ja napsauttamalla hiiren vasenta painiketta. (Jos piirtäminen on vielä kesken, voi edellisen reunapisteen perua napsauttamalla Poista viimeisin piste -painiketta.)
- Voit poistaa minkä tahansa reunapisteen viemällä hiiren kohdistimen pisteen päälle ja napsauttamalla hiiren vasenta painiketta.
- Voit lisätä reunapisteiden väliin uuden reunapisteen napsauttamalla reunaviivaa.
- Voit siirtää reunapisteitä hiirellä vetämällä.
- Mitattu pinta-ala näkyy ruudulla neliö(kilo)metreinä/hehtaareina.
- Vie mittaus tasoksi napsauttamalla Vie tasoksi -painiketta. Tarkastele mitatun pinta-alan tietoja napsauttamalla Raportti-painiketta. Mittaa karttakohteita napsauttamalla Mittaa karttakohteita -painiketta ja valitsemalla tasoksi viety mittaus kartalta.
- Sulje mittaus napsauttamalla Lopeta mittaus -painiketta.

3. Mittaa karttakohteita

- Napsauta Mittaa karttakohteita -painiketta ja valitse sitten hiirellä mikä tahansa viivamainen tai aluomainen kohde kartalla. Valittu kohde näkyy korostettuna.
- Kohteen tulee olla tallennettuna tasoksi ennen kuin sen voi mitata.
- Avautuvassa ikkunassa voi tarkastella valitun kohteen pituus- ja pinta-alatietoja.
- Tyhjennä ikkunan tiedot napsauttamalla Tyhjennä-painiketta. Sulje ikkuna napsauttamalla Sulje-painiketta.

Nimet

Toiminto näyttää valittuina olevien kohdeluokkien kohteiden nimet kartalla.

Sovita näkymä

Toiminto sovittaa karttanäkymän näyttämään kaikki valittuina olevien kohdeluokkien kohteet.

Koordinaattityökalu

Toiminnolla voidaan poimia kartalta sijainti ja tarkastella sen koordinaatteja tai hakea sijainti, jonka koordinaatit tiedetään, ja näyttää kyseinen sijainti kartalla. Lisäksi voidaan vaihtaa käytettävää koordinaatistoa.

Kartta-asetukset

Toiminto näyttää kartalla varjot ja maanpinnan alapuoliset kohteet haluttuna ajankohtana.

Oma sijainti

Toiminto näyttää käyttäjän nykyisen sijainnin kartalla.

Aikajana

Toiminnolla voi rajata kartan näkymän tietylle ajanjaksolle, kun käytössä on aikariippuvaisia aineistoja. Käyttäjä voi asettaa ajanjakson alkamis- ja päättymisajankohdan joko siirtämällä osoittimia karttanäkymän alareunaan avautuvalla aika-asteikolla tai syöttämällä jakson alku- ja loppupäivämäärän erillisessä asetussikkunassa.

(Avaa Teemakartan asetukset)

Toiminnolla voidaan muokata teemakartan esitystapaa muuttamalla kartan asetuksia. Käytettävissä olevat asetukset riippuvat teemakartasta. Toiminnon kautta päästään myös tarkastelemaan kartan lisätietoja (Datanäkymä).

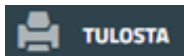
Vie, jaa

Toiminnolla voidaan luoda karttalinkki nykyiseen karttanäkymään sisältäen kartan sijainnin sekä päällä olevat pohjakartat ja aineistot. Linkkiin voidaan lisätä myös vapaavalintainen kommentti ja piirros (piste, viiva tai alue). Valmiin linkin voi kopioida.

Toiminnolla voidaan myös luoda upotettu kartta, johon voidaan valita mukaan lähestymiskartta, Kartalla nyt -näkö, työkalurivi sekä linkki täyteen karttapalveluun. Toiminnon esikatselussa voi muuttaa upotuksen kokoa sekä kartan aloitussijaintia. Upotuksen linkki kopioidaan sivulle, jolle upotus halutaan lisätä.

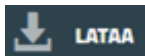
Tulosta

Toiminnolla voidaan tulostaa valittu karttanäkymä seuraavasti:

- Valitse pudotusvalikoista paperin koko, paperin asento ja mittakaava.
- Halutessasi lisää tulosteeseen kommentti.
- Napsauta kartalta tulosteen keskikohta.
- Tulosta karttanäkymä napsauttamalla Tulosta-painiketta.

Lataa

Toiminnolla voidaan ladata aineistoja tiedostoon karttaikkunan alueelta (rajaamaton tai näkyvä alue) sekä käyttäjän rajaamalta alueelta. Aluerajaus voidaan tehdä säteen tai linjauksen avulla tai käyttäjä voi itse piirtää rajauksen. Aineistolatauksen tiedostomuoto on käyttäjän valittavissa.

Minun karttani

Minun karttani -toiminnolla voidaan luoda ja tallentaa käyttäjänimelle omia karttatiloja, joihin voi sisällyttää haluttuja tietoja. Oman kartan voi asettaa karttapalvelun aloitustilaksi napsauttamalla karttatilan nimen perässä olevaa nimilappukuvaketta (Aseta aloitustilaksi), ja aloitustilan asetuksen voi poistaa napsauttamalla samaa kuvaketta uudelleen. Karttatilan voi myös poistaa kokonaan napsauttamalla sen nimen perässä olevaa roskakorikuvaketta (Poista).

Tallenna kartan tila:

- Napsauta avautuvan ikkunan yläreunassa olevaa Tallenna kartan tila -painiketta ja valitse sen jälkeen tallennettavaan tilaan sisällytettävät tiedot: kartan sijainti, päällä olevat aineistot, valikkopuun tila ja tehdyt haut.
- Nimeä tila.
- Napsauta Tallenna-painiketta.